

**KUKKULAN
KUNINKAALLISET**
Arvi Herttua

Kukkulan kuninkaalliset

Arvi Herttua

Kukkulan kuninkaalliset

© 2023 Arvi Herttua

Kustantaja: BoD – Books on Demand, Helsinki, Suomi

Valmistaja: BoD – Books on Demand, Norderstedt, Saksa

ISBN: 978-952-33-0137-5

Tämä kirjanen esittelee kolme elossa olevaa Järvenpään Eläkkeensaajien puheenjohtajaa. Esittely perustuu heidän haastatteluihinsa. Alussa on kunkin puheenjohtajan lapsuuden ajan yhteiskunnallinen tilanne Suomessa. Seuraavaksi kuvataan puheenjohtajan perhettä, kouluaikaa ja työpaikkoja, joissa hän on työskennellyt. Sitten paneudumme näiden Kukkulan kuninkaallisten toimintaan Järvenpään Eläkkeensaajissa. Tällöin on tavoite kuvata myös silloista yhdistyksen toimintaa ja toimintamahdollisuuksia. Lopuksi vertaamme yhdistyksen toimintaa kirjallisuudessa esiintyvään sukupolviajatteluun.

Kirjan lukija tulee toivottavasti saamaan oikean käsityksen siitä, miten paljon vapaaehtoistyön kärkihenkilöt ovat tehneet eläkkeellä olevien ihmisten hyväksi. Tämä puheenjohtajien esiin nosto ei halua mitätöidä muiden yhdistyksen ahertajien tekemää tärkeää työtä. Tarkoitus on näiden johtajien kautta antaa kunnioitusta kaikille vapaaehtoistyötä tekeville.

Järvenpään Eläkkeensaajat ry:n puheenjohtajat:

Kalle Valtavuori

Toivo Vuoristo

Katri Paakkunainen

Kalle Virta

Esko Järvinen

Ann-Mari Kortelainen 1992-1995

Anu Ryytänen 1996-2003

Arja Martinpelto 2004

Viljo Smed 2005-2017

Seppo Fahlström 2018-

Ann-Mari Kortelainen (s. 1925)

Suomi oli 1920-luvulla kolmen miljoonan asukkaan maatalousyhteiskunta. Vuosikymmen oli sisällissodan jälkeinen eheytyamisen aikaa, jolloin kahtia jakautunutta kansaa pyrittiin eheyttämään sosiaalisin uudistuksin. Vapaamieliset porvarit ja sosiaalidemokraatit tekivät sopuisaa yhteistyötä, jonka seurauksena maassa toteutui muun muassa oppivelvollisuuslaki vuonna 1921. Lain myötä kansakoulu muuttui kuusivuotiseksi ja kiertokoulut lakkautettiin. Siirtymäaika oli kaupungeissa viisi vuotta ja maaseudulla yleensä vuoteen 1937 saakka. Harvaan asutuilla alueilla voitiin myöntää vielä viiden vuoden lisäaika.

Tärkein eheyttäjä oli 1918 joulukuussa pidetyt täysin demokraattiset kunnallisvaalit, joissa sisällissodassa hävinnyt osapuoli pääsi osallistumaan päätöksentekoon. Kunnissa ei ole hallitus-oppositio -asetelmaa, joten kunnanhallituksen ja lautakuntien paikat jaetaan puolueille ja ryhmille niiden vaaleissa saamien valtuutettujen suhteessa.

Vuonna 1920 Suomessa oli 3,1 miljoonaa asukasta, joista kaupungeissa asui 16 prosenttia. Vuosikymmenen

alussa yli 15-vuotiaista noin 70 prosenttia oli luku- ja kirjoitustaitoisia.

Suomen tasavallan ensimmäinen presidentti, K.J. Ståhlberg, toimi virassaan vuosina 1919-1925. Siitä jatkoi Lauri Kristian Relander, jonka virkakausi sijoittui vuosiin 1925-1931.

Ann-Mari Järvenpään Eläkkeensaajien äitienpäiväjuhlassa vuonna 2023.

- Milloin ja missä synnyit? Arvi kysyy.
- Synnyin Hyvinkään maalaiskunnassa vuonna 1925.
- Millainen perhe sinulla on ollut?
- Olin Erkin kanssa avioliitossa vuodesta 1952 lähtien, eli 68 vuotta. Saimme neljä lasta.
- Menitkö Hyvinkäällä kansakouluun?

- Menin kyllä, mutta karkailin kotoa jo ennen varsinaista kouluikää vanhemman veljeni matkaan ja istuin sitten koulussa, vaikka minua yritettiin sieltä lähettää kotiin. Näin opin lukemaan jo ennen kouluun menoa. Varsinainen koulu kesti sitten niin, että alakoulua oli kaksi vuotta, yläkoulua neljä vuotta ja iltakoulua kaksi vuotta.

- Sinulla on kaunis nimi Ann-Mari. Minulle siitä tulee mieleen suomenruotsalaisuus, olenko aivan väärässä?

- Et ole väärässä. Äitini kävi Kellokoskella sellaista kansakoulua, jossa osa opetuksesta oli suomen kielellä ja toinen osa ruotsin kielellä. Uskon sen vaikuttaneen minneeni.

Robert Björkenheim perusti Kellokoskelle kansakoulun, jossa annettiin opetusta ruotsin ja suomen kielellä. Lähde: https://fi.wikipedia.org/wiki/Robert_Bj%C3%B6rkenheim

- Mitä teit kansakoulun jälkeen?

- Sitten menin Tuusulan kansanopistoon, joka oli sisäoppilaitos.

- Mitä opiskelit Tuusulassa?

- Siellä oli kaikkea samaa kuin kansakoulussakin, eri aineita. Käsitöitä oli enemmän kuin kansakoulussa ja siellä opin laittamaan loimet kangaspuille. Siitä oli myöhemmin hyötyä, koska monissa työpaikoissa olin kutojana.

Tuusulan kansanopisto, nykyinen Pekka Halosen akatemia, perustettiin vuonna 1907. Kansanopistojen perustaminen liittyi ajan yleiseen valistushenkeen. Aikanaan kyläläiset ja Tuusulan taiteilijat osallistuivat kansanopiston perustamiseen ja tukemiseen monella tavalla. Kansanopiston illtammat ja erilaiset juhlat olivat koko kylässä merkittäviä tapahtumia. Kansanopisto järjesti esimerkiksi 1939 kuusi kuukautta kestäviä yhteiskunnallisia,

Tämä julkaisu esittelee kolme elossa olevaa Järvenpään Eläkkeensaajien puheenjohtajaa. Esittely perustuu heidän haastatteluunsa. Alussa on kunkin puheenjohtajan lapsuuden ajan yhteiskunnallinen tilanne Suomessa. Seuraavaksi kuvataan puheenjohtajan kouluaikaa ja työpaikkoja, joissa hän on työskennellyt. Sitten paneudumme näiden Kukkulan kuninkaallisten toimintaan Järvenpään Eläkkeensaajissa. Tällöin on tavoite kuvata myös silloista yhdistyksen toimintaa ja toimintamahdollisuuksia. Lopuksi vertaamme yhdistyksen toimintaa kirjallisuudessa esiintyvään sukupolviajatteluun.

Kirjan lukija tulee toivottavasti saamaan oikean käsityksen siitä, miten paljon vapaaehtoistyön kärkihenkilöt ovat tehneet eläkkeellä olevien ihmisten hyväksi. Tämä puheenjohtajien esiinnosto ei halua mitätöidä muiden yhdistyksen ahertajien tekemää tärkeää työtä. Tarkoitus on näiden johtajien kautta antaa kunnioitusta kaikille vapaaehtoistyötä tekeville.

